

TARTUNTATAATIOHJE OPPILAITOKSILLE JA OPIKELIJOILLE

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTIALUE

Tartuntatauti- ja rokotusohjeistus

Ohje tartuntataudeista ja rokotuksista oppilaitoksille ja käytännön harjoitteluun tuleville sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoille

Tämä ohje koskee Kanta-Hämeen hyvinvointialueen yksiköihin käytännön harjoitteluun tulevia opiskelijoita. Opiskelijan opiskeluterveydenhuollon järjestää Kanta-Hämeen hyvinvointialue 2. asteen opiskelijoille ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) korkeakouluopiskelijoille.

Ennen harjoittelujaksoa opiskelijan tulee tietää tavanomaiset varotoimet ja harjoittelujakson aikana toteuttaa niitä jokaisen potilaan hoidossa. Tavanomaiset varotoimet sisältävät mm. oikean käsihygienian, verivarotoimet, suojainten käytön ja eritetahradesinfektion.

Käsien ihon tulee olla kunnossa harjoittelujaksolle tultaessa. Opiskelijalla ei saa olla geeli- tai rakennekynsiä.

Opiskelijan rokotesuoja

Opiskelijalla tulee olla tartuntatautilain (1227/2016) 48 § mukainen rokotesuoja. Ennen harjoittelun alkua opiskelija esittää soveltuvuutensa tartuntatautikyselyllä (itsearviointilomake) Korkeakouluopiskelijat voivat käyttää myös YTHS:n lomaketta. Lomake tulee olla täytettynä, kun opiskelija ottaa yhteyttä harjoittelupaikkaan.

Opiskelijalla tulee olla rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja **tuhkarokkoa ja vesirokkoa** vastaan, vuosittain otettavan rokotuksen antama suoja **influenssaa** vastaan influenssakauden aikana. Lisäksi imeväisikäisiä pitkäaikaisesti hoitavilla tulee olla suoja **hinkuuskää** vastaan eli koskee lasten ja nuorten yksikössä, synnytysvuodeosastolla ja neuvoloissa toimivia.

Tuhkarokon ja vesirokon osalta ainakin ensimmäinen rokote tulee olla otettuna vähintään 3 viikkoa ennen harjoittelun aloittamista. Influenssarokote tulee ottaa ennen harjoittelun aloitusta opiskeluterveydenhuollossa tai koti/asuinkunnassa. Hinkuuskärokote annetaan dtap-rokotteen, joka sisältää myös jäykkäkouristus- ja kurkkumätätehosteen. Mikäli opiskelija on vastikään saanut pelkän kurkkumätä-jäykkäkouristus (dT) -rokotteen, annetaan dtap-rokote aikaisintaan kahden vuoden kuluttua tästä rokotteesta. Tänä väliaikana opiskelija voi osallistua harjoitteluun.

Mikäli opiskelijan rokotesuoja on puutteellinen lääketieteellisestä tai muusta syystä tulee hänen hyvissä ajoin ennen harjoittelua tuoda tämä esille. Opiskelijan tulee keskustella asiasta ohjaavan opettajan kanssa.

Tuberkuloosi

Tartuntatautilain (1227/2016) 55 § mukaan opiskelijalle tulee tehdä luotettava selvitys siitä, ettei tämä sairasta hengityselinten tuberkuloosia, jos on perusteltu syy epäillä hänen sairastavan hengityselinten tuberkuloosia. Selvitys tehdään ennen harjoittelun alkamista tai silloin, kun harjoittelun aikana ilmenee perusteltu syy epäillä hengityselinten tuberkuloosia. Selvitys sisältää haastattelun ja tarvittaessa keuhkokuvan.

Arvioi onko kohdallasi tarvetta tuberkuloosiselvitykseen ennen kuin otat yhteyttä harjoittelupaikkaan (Itsearviointilomake). Korkeakouluopiskelijat voivat käyttää myös YTHS:n lomaketta.

Salmonella

Tartuntatautilain 56 § mukaan tehtävissä joihin liittyy tavallista suurempi salmonellatartunnan leviämiskaava, työntekijältä tulee vaatia luotettava selvitys siitä että hänellä ei ole salmonellatartuntaa. Kaikille elintarviketyötä tekeville opiskelijoille tehdään oirekysely opiskeluterveydenhuollossa. Tartunta suljetaan pois laboratorionäytteellä niiltä joilla parhaillaan tai edeltävän kuukauden aikana on esiintynyt ripulitautia.

MRSA-seulonta

MRSA seulotaan opiskelijasta tai harjoittelijasta, jos hän tulee potilastyöhön ja on työskennellyt tai ollut työharjoittelussa ulkomailla terveydenhuollon laitoksessa viimeisen vuoden aikana (vähintään kahden kuukauden ajan) TAI ollut hoidettavana ulkomailla terveydenhuollon laitoksessa viimeisen vuoden aikana yli vuorokauden ajan.

Veritapaturmat

Opiskelijalle sattuneessa verialtistustilanteessa välitön arviointi ja mahdolliset suojaustoimenpiteet aloitetaan Oma Hämeen veritapaturmaohjeen mukaisesti: [Enska - Verialtistusten arviointi 8953.pdf - Kaikki asiakirjat \(sharepoint.com\)](#). Altistuneen jatkoseurannasta huolehtii opiskeluterveydenhuolto.

Mikäli itsearvioinnin perusteella ilmenee puutteita rokotesuojassa tai mahdollisen tartuntataudin oireita, tulee opiskelijan olla välittömästi yhteydessä opiskeluterveydenhuoltoon puutteellisen rokotussuojan täydentämiseksi tai keuhkotuberkuloosin poissulkemiseksi. Kun rokotussuoja on täydennetty, itsearviointilomakkeen voi allekirjoittaa, ja työharjoittelu voi alkaa. Oireinen opiskelija ei saa aloittaa harjoittelujaksoaan ennen oireiden syyn selvittämistä.

Rokotesuojan itsearviointi

Opiskelijalla tulee olla tartuntatautilain (1227/2016) 48 § mukainen rokotesuoja.

Työharjoitteluun osallistuvalla opiskelijalla on oltava:

- 1) rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja tuhkarokkoa ja vesirokkoa vastaan
- 2) rokotuksen antama suoja influenssaa vastaan
- 3) lisäksi imeväisikäisiä hoitavilla rokotuksen antama suoja hinkuyskää vastaan.

Vaadittavat rokotukset ovat sosiaali- ja terveydenhuoltoalan opiskelijoille maksuttomia. Täytä alla olevat tiedot ja tarkista rokotussuojasi. Rokotustiedot voit tarkistaa rokotuskortistasi tai niiden kuntien terveyskeskuksesta, joissa olet asunut tai koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta. Osa rokotuksista voi näkyä myös [OmaKannasta](#).

Perusrokotus kansallisen rokotusohjelman mukaan	Rokotussuoja	Sairastettu tauti
1. Tuhkarokkorokote (MPR) Vuonna 1975 aloitettiin rokotukset tuhkarokkoa vastaan ja vuonna 1982 MPR-rokotukset neuvoloissa. Ennen vuotta 1965 syntyneet tulkitaan tuhkarokon sairastaneiksi	1a. Tuhkarokko, rokotettu ☐ Olen saanut 2 rokotetta ☐ Olen saanut 1 rokotteen ☐ En ole saanut rokotteita ☐ En tiedä	1b. Tuhkarokko, sairastettu ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä
2. Vesirokkorokote Suomalaisista noin 95 % on sairastanut vesirokon 12:een ikävuoteen mennessä. Syyskuussa 2017 aloitettiin rokotukset vesirokkoa vastaan neuvoloissa, joten työikäiset eivät ole saaneet rokotuksia osana kansallista rokotusohjelmaa.	2a. Vesirokko, rokotettu ☐ Olen saanut 2 rokotetta ☐ Olen saanut 1 rokotteen ☐ En ole saanut rokotteita ☐ En tiedä	2b. Vesirokko, sairastettu ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä
3. Kurkkumätä-jäykkäkouristusrokote (dT-rokote) Annetaan tehosterokotteena kansallisen rokotusohjelman osana yli 25- vuotiaille sekä tapaturmatilanteissa	Viimeisin rokote saatu, vuosi _____ ☐ En tiedä	

<p>4. Kurkkumätä-jäykkäkouristus-hinkuuskärokote (dtap-rokote)</p> <p>Annetaan tehosterokotteena kansallisen rokotusohjelman osana 14-15 – vuotiaille, 25 vuoden ikäisille sekä sosiaali- ja terveydenhuollossa alle 1- vuotiaiden parissa työskenteleville. Suoja on voimassa vain 5 vuotta.</p>	<p>4a</p> <p>☐ Kyllä, olen saanut rokotteen alle 5 vuotta sitten, vuosi _____</p> <p>☐ En ole saanut rokotetta</p> <p>☐ En tiedä</p>	
<p>5. Influenssarokote</p> <p>Annetaan vuosittain.</p>	<p>Viimeisin rokote saatu, vuosi _____</p> <p>☐ En tiedä</p>	

Onko suojani kunnossa?

- Jos vastasit kysymyksiin 1a tai 1b "Olen saanut 2 rokotetta" tai "Kyllä", sinulla on suoja tuhkarokkoa vastaan.
- Jos vastasit kysymyksiin 2a tai 2b "Olen saanut 2 rokotetta" tai "Kyllä", sinulla on suoja vesirokkoa vastaan.
- Jos vastasit kysymykseen 4a "Kyllä", suojasi hinkuuskää vastaan on lain edellyttämällä tasolla.
- Lisäksi sinun tulee tiedostaa tartuntatautilain antama velvoite vuosittaisen influenssarokotuksen ottamisesta.

Mikäli sinulla on suoja tuhkarokkoa ja vesirokkoa vastaan sekä tarvittaessa hinkuuskää vastaan, ja otat vuosittaisen influenssarokotteen, tartuntatautilain edellyttämä suoja on olemassa. Tässä tapauksessa voit allekirjoittaa itsearviointilomakkeen ja toimittaa sen harjoittelupaikkaasi osoituksena soveltuvuudesta.

Jos suojassasi on täydennettävää tai olet suojastasi epävarma, ota yhteyttä opiskeluterveydenhuoltoon. Epävarma rokotussuoja on hyvä täydentää. Voit allekirjoittaa soveltuvuuden itsearviointilomakkeen vasta suojan mahdollisen täydentämisen jälkeen. Jos sinulla on lääketieteellinen este rokotusten ottamiseen, opiskeluterveydenhuollossa arvioidaan tilanteesi ja saat arvion soveltuvuudestasi harjoitteluun.

Itsearviointi tuberkuloositarkastuksen tarpeesta

Tartuntatautilain 55 § mukaan työnantajan on vaadittava työntekijältä /harjoitteluun menevältä luotettavaa selvitystä siitä, ettei hän sairasta hengityselinten tuberkuloosia. Selvitys on erittäin tärkeä tehdä, koska keuhkotuberkuloosia sairastavasta infektio voi levitä hoidettavana oleviin potilaisiin tai asiakkaisiin ja hoidettavien joukossa on usein henkilöitä, joiden vastustuskyky on alentunut.

Arvioi alla olevien kysymysten avulla, onko kohdallasi tarvetta tuberkuloositarkastukselle:

	Kyllä	Ei
Onko syntymämaasi Afrikassa, Aasiassa tai Itä-Euroopassa (Armenia, Georgia, Moldova, Romania, Ukraina, Valko-Venäjä, Venäjä)?		
Oletko oleskellut vähintään 12 kuukauden ajan Afrikassa, Aasiassa tai Itä-Euroopassa (Armenia, Georgia, Moldova, Romania, Ukraina, Valko-Venäjä, Venäjä)?		
Oletko työskennellyt terveydenhuollossa vähintään 3 kuukauden ajan Afrikassa, Aasiassa tai Itä-Euroopassa (Armenia, Georgia, Moldova, Romania, Ukraina, Valko-Venäjä, Venäjä)?		
Oletko hoitanut tuberkuloosipotilaita?		
Oletko ollut lähikontaktissa keuhkotuberkuloosia sairastavan henkilön kanssa?		
Oletko sairastanut tuberkuloosin?		
Onko sinulla viime viikkojen aikana ollut jotakin näistä oireista?	Kyllä	Ei
■ pitkittynyttä yli 3 viikkoa jatkunutta yskää		
■ yskiessä liman nousua keuhkoista		
■ yskösliman seassa verta		
■ poikkeavaa yöhikoilua		
■ laihtumista ilman syytä		
■ kuumeilua, jonka syy on epäselvä		

Mikäli vastaat yhteenkin kohtaan Kyllä, on sinulle tehtävä tuberkuloositarkastus ennen kuin aloitat harjoittelun sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikössä tai alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä. Ota yhteyttä opiskeluterveydenhuoltoon. Selvitys ei ole tarpeellinen, jos edellisestä selvityksestä on kulunut alle 2 vuotta ja uutta altistumista ei ole tapahtunut.

Mikäli vastaat kaikkiin kohtiin Ei, sinulle ei tarvitse tehdä tuberkuloositarkastusta.

Soveltuvuus itsearviotilomakkeiden perusteella

Olen täyttänyt itsearviotilomakkeet käytössäni olevien tietojen perusteella. Vakuutan täyttäväni tartuntatautilain 48§ ja 55§ säätämät edellytykset suojasta tarttuvaa tauteja vastaan työskenneltäessä sosiaali- ja terveydenhuollon tiloissa, joissa hoidetaan tartuntatautiin vakaville seuraamuksille alttiita potilaita tai asiakkaita.

Henkilötunnus

Aika ja paikka

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Esitä tämä lomake työharjoittelupaikassasi

